

PARANCSNOKI ÉS TÖRZSHADIJÁTÉK EGY KUTATÓ SZEMÉVEL

Zsinkó József¹

A MH ATFCFSF (MH Pk.h.) által februárban levezetett anyagi biztosítási többfokozatú parancsnoki és törzshadijáték céljaként megfogalmazott feladatok - modellezni, elemezni, jártasságot szerezeni, reális képet kapni, ellenőrizni, gyakorolni és kutatni - hűen tükrözik az anyagi-technikai biztosítási rendszer valamennyi tagozatában az integráció tartalmi lényegét kifejező egyeztetés, összehangolás, egységesítés és egyesítésre irányuló törekvést.²

A hadijáték kiemelt területe volt az anyagi biztosítás informatikai támogatásának megtervezése, megszervezése és végrehajtása valamennyi tagozatban.

A MH ATFCFSF úr intézkedésére a ZMKA összhaderőnemi Fakultása Kutató Csoportot delegált a hadijátéokra, amelynek tagjaként nagy várakozással tekintettem a méreteiben és célkitűzéseiben egyaránt nagyszabású feladat elé. Mint végzős osztály (III. évfolyamos hadtáp osztály) osztályfőnöke hasznos tapasztalatokat gyűjtöttem a hadijátékon az oktatási folyamat kulcskérdéseként kezelt, a feladatok végrehajtásának "hogyan?"-jára vonatkozóan. Kiváló példa volt erre az együttműködési foglalkozás. Továbbá átfogó képet kaptam a MH szárazföldi csapatai anyagi biztosítása teljes vertikumáról, annak valamennyi szintjén felmerülő és megoldásra váró kérdéseiről, végül további ösztönzést kaptam oktatói-kutatói munkám végzéséhez. A ZMKA Hadtáp Tanszék és a MH ATIK közötti széleskörű kapcsolatnak köszönhetően még a hadijátékot megelőzően bekapcsolódtam az anyagi biztosítás informatikai támogatása feladatainak kidolgozásába.

1 Zsinkó József őrnagy, egyetemi adjunktus, ZMKA Hadtáp tanszék

2 "Az integráció tartalmi lényege az egyeztetés, összehangolás, egységesítés, egyesítés. A tartalmi lényeg egyben a végrehajtás sorrendjét is jelenti."
Dr. Szenes Zoltán ezredes, a hadtudomány kandidátusa, egyetemi docens, MH Hadtáp csoportfőnök (főcsoportfőnök-helyettes) előadásából ZMKA 1991.10.10.

A ZMKA Tudományos Kutató Csoport feladatai voltak:

- 1./ Elemezni a hadijátékon beállított főbb oktatási kérdések kimunkálását.
- 2./ Feldolgozni a legfontosabb tapasztalatokat az anyagi biztosítási rendszer felépítése, tervezése és működtetése területén.
- 3./ Javaslatot tenni a különböző anyagi lépcsők működésére, okmányrendszerére.
- 4./ Résztvenni a hadijáték előzetes és végleges értékelésének kidolgozásában.

A fentiekben meghatározottakat alapvetően egy szolgálati ág, az üzemanyag szolgálat feladatrendszerének - a lehetőségekhez képest - teljeskörű vizsgálatával hajtottam végre. Résztvettem a hadijáték kiemelt mozzanataiban, a valós feladatként beállított ÜTKK KÁ szemrevételezésében, valamint az együttműködési foglalkozásokon. Ezzel párhuzamosan - mint ahogy korábban utaltam rá - a MH ATIK munkacsoportjában dolgoztam.

A hadijátékra történő felkészülés időszakában több központi intézkedést, utasítást tanulmányoztam, továbbá felhasználtam a KAPOS '93 hadijátékon szerzett tapasztalatokat is.

A hadijáték I. mozzanatának időszakában végrehajtott feladatok és főbb tapasztalatok:

Az ATIK munkacsoportja kialakította a Parancsnoki és törzshadijáték informatikai biztosításának "*Elgondolás*"-át. A rendelkezésre álló idő (1993. február közepe-vége), továbbá az egymástól elkülönülten, vezetési szintenként eltérően működő informatikai rendszerek figyelembevételével reálisan tartalmazta az "*Elgondolás*" az elvégezhető, és elvégzendő feladatokat. Különös tekintettel arra, hogy levezetett hadijáték az ősszel végrehajtásra kerülő AVAS '93 anyagi biztosítási rendszergyakorlatra való felkészülést irányozta elő. *(Sajnos végrehajtására a költségvetési gondok miatt most nem kerülhetett sor. (szerk.)/*

Ezt fejezi ki az "Elgondolás", amelyben hadijáték során felmerült, megfogalmazott igényeket felmérve, továbbá a telepített programok, programrendszerek alkalmazása során szerzett felhasználói és üzemeltetői tapasztalatokat felhasználva kell "élesíteni", egységesíteni az informatikai rendszert. Olyan követelménnyel, hogy valamennyi szinten funkció-, és döntési kompetencia szerint differenciálva, azonos módon értelmezhető és használható legyen.

Ennek előkészítése érdekében - és keretében - került sor ebben az időszakban a MH LEK PK vezetésével megtartott, az ATKK-ek megalakításával, működtetésével, okmányrendszerének kialakításával kapcsolatos megbeszélésre is. A megbeszélés alapvető célja - a mi szempontunkból - az volt, hogy a hadijátékon a résztvevők összetételének megfelelő és a hadijáték során végrehajtásra kerülő feladatok támogatásának modellezéséhez szükséges minimum hardware- és software környezet biztosítva legyen.

Az 1993. január 27-én megtartott megbeszélésen a Haditechnikai Csoportfőnökség alárendeltségébe tartozó szolgálatfőnökségek ellátó központjai, illetve a LEK PK vezetésével megalakításra kerülő ATKK-ek más alárendeltségbe tartozó - Hadtáp Csoportfőnökség - érintett ellátó központok képviselői vettek részt. Az itt felmerült problémák többrétegűek, tendenciájukban azonosak voltak, azokkal a hadijátékon is számos esetben találkoztunk. Eltérő értelmezés - a hadijátékon is felszínre került - a vasútra telepített raktárként való működéssel, működtetéssel kapcsolatban merült fel. Elegendőnek találom ezen megállapítást alátámasztani azzal, hogy az ATKK-ek állománytáblájában nem szerepeltek a raktárként való működéshez szükséges rakodóerők és eszközök. További "vitára" adott alkalmat az ATKK-ek szolgálati- és szakmai alárendeltsége a THDS ATF-ségnek történő átalárendelés időszakában, valamint az ATKK-ek tárolóállomásain a vegyes összetételű szerelvények esetében a parancsnokság kérdése.

A továbbiakban tájékoztatást kaptak a résztvevők a hadijáték informatikai támogatásának megszervezéséről. A hadijátékon alkalmazásra kerülő ATB-i elemek részére tervezett számítógépes hálózat bemutatása mellett az ATIK parancsnoka az előtünk álló hadijáték kiszolgálását célzó alapadatok és alapszámvetések "begyűjtésére" helyezte a hangsúlyt. A tájékoztató során felszínre került az ATIK, a szolgálatfőnökségek, az ellátó központok, valamint a SZCSP ATF-ség és alárendeljei közötti in-

formális kapcsolatrendszer, amely feloldására ennek a fórumnak nem volt jogosítványa. Mindazonáltal kellemetlen szituáció volt, hogy egyesek úgy értelmezték az adatszolgáltatásra vonatkozó kérést, mintha az ATIK-nak tennének ezzel szívességet.

Megítélésem szerint a hadijátékra kiadott szervezési intézkedést megelőzően célszerű lett volna meghatározni a szolgáltatóknak, az ellátó központoknak a SZCSP, a 3. KKP-ság ATF-ségeinek, hogy a hadijátékra vonatkozó és várhatóan alkalmazásra kerülő adattáratokat, számvetéseket "hivatalból" küldjék meg az ATIK-nak. Ezzel összefüggésben a "jó lenne, ha lenne", a "legális-, illegális adatszolgáltató" a "közömbös", a "befogadó, az "IGÉNYEK MEGFOGALMAZÁSA" kifejezések juttattak eszembe az alábbi összefüggésben:

Először - a hadijátékon résztvevő valamennyi tagozatot beleérve - meg kell fogalmazni a szakfeladatokból eredő, az együttműködést és a vezetést kiszolgáló, támogató, egymással szinkronban lévő és egymásnak megfelelő információs igényeket. Vagyis el kell dönteni, hogy az anyagi-technikai biztosítás folyamatához igazodóan milyen adatot, milyen rendszerben, mikor, kinek kell biztosítani. És itt kell megállni egy pillanatra, mert ennek a rendszernek számítógépes háttér nélkül, ha tetszik "kockás papíron" is működnie kell. **Ez szakma, a mi szakmánk! Az ATIK, az informatikai szakember csak a megfogalmazott igények alapján tudja elkészíteni, összeállítani azt a számítógépes rendszert, amely az anyagi biztosítás szakmai követelményeit kielégítve működik.**

Csak példaként említem meg, hogy a MIOB keretében meg kell szervezni és biztosítani kell a rádióelektronikai védelmet. Ezzel kapcsolatban meg van határozva, hogy kinek, mi a feladata. Ebben az ügyben - szerintem - a legkevesebbet az ATF teheti. Csak a "névér" adja, mivel az ATB vezetésével összefüggő valamennyi feladat végrehajtásáért egyszemélyi parancsnokként felelős. Ugyanakkor az ATB informatikai támogatásával kapcsolatban, amely végrehajtására szervezet, eszköz áll rendelkezésre, nincs szabályozó rendszer kialakítva. A most levezetett hadijáték során egyértelművé vált, hogy az anyagi-technikai biztosítás informatikai támogatásának rendszere valamennyi tagozatba szervesen integrálódik, illetve integráló szerepe vitathatatlan. Az ATB mindenoldalú biztosítása feladatrendszerét célszerű kiegészíteni az ATB informatikai támogatásával.

A hadijáték II. és III. mozzanatának időszakában végrehajtott feladatok és főbb tapasztalatok:

A két mozzanat oktatási kérdéseinek feldolgozása során felszínre kerültek mindazok a megoldásra váró problémák, amelyekre részben már kitértem. Az oktatási kérdések feldolgozása tartalmát és módszerét illetően egyaránt problémacentrikus volt. Minden tagozatban a részletkérdések aprólékos kimunkálásával, újbóli egyeztetésével - az egységes értelmezés érdekében történő - alapfogalmak és feladatok szintjén való - valóságos műhelymunka résztvevői és tanúi voltunk.

A mozzanat oktatási kérdéseinek feldolgozása során az alábbi okmányokat tanulmányoztam:

- Az "UTASITÁS az üzemanyagtároló-kiadó körzetek működésének rendjére";
- A MH ÜEK ÓCSA-i ÜZAR ÜTKK Parancsnokság állománytábláját;
- Az ÜTKK PK munkajegyét;
- A Magyar Honvédség ÜSZF által kidolgozott és a MH ÜEK részére kiadott hadműveleti feladatot;
- A MH ÜSZF 01. sz. intézkedését az ÜEK PK részére;
- A MH ÜEK PK Operatív Csoport parancsnok jelentését a készenlét eléréséig végrehajtott feladatokról, a központi készletek széttelepítéséről és az ÜTKK, FÜTKK megalakításáról;
- A 15. THDS ATF-ség Nagybani anyagi biztosítási számvetését, és a részletes anyagi biztosítási számvetést N 4-re;
- A 15. THDS ATF 01.sz. AT-i intézkedését a 13. g.hdt. ATF részére és az Utalási rendet N 4-re.

Az "UTASÍTÁS az üzemanyagtároló-kiadó körzetek működésének rendjére c. okmánnyal kapcsolatos főbb észrevételek:

- Az Utasítást célszerű lett volna szakmai (vasútüzemi, víziüzemi) szempontból történő egyetértés céljából felterjeszteni a MH KSZFI-ra a polgári közlekedési szervekkel (MÁV, MAHART) történő egyeztetés céljából.

- Az I. (Általános határozványok) 1. pontja szerint az Utasítás hatálya kiterjed *"a haderőnemi és seregest parancsnokságok üzemanyag szolgálataira az anyagelosztást illetően, illetve a vételezést végrehajtó csapatok üzemanyag szolgálatára, a vételezés végrehajtására"*. Ezt a pontot nem tudom értelmezni. Szerintem az Utasítás belső okmány, az ÜTKK parancsnokság, ÜTKK személyi állományára és objektumainak (KÁ, TÁ-ok) üzemeltetésére vonatkozik. Az anyagelosztást - amennyiben átalárendelésre kerül az ÜTKK, FÜTKK a THDS ATF-ségnek - a THDS ÜSZF végzi és utalványt juttat el az ÜTKK-be, amely szerint az ÜTKK PK szervezi meg és biztosítja az utalványon feltüntetett mennyiségben és minőségben a hajtóanyag kiszolgáltatást. Az ÜTKK, FÜTKK igénybevételeivel kapcsolatos rendszabályok betartásáért az ÜTKK PK intézkedéseinek megfelelően a vételezésre érkező szállítóoszlop parancsnoka felelős. Ezen az alapon valamennyi központi anyagraktár működését szabályozó utasítás hatálya a MH valamennyi szervére, szervezetére kiterjedne. - Az I./3. pont *"Az ÜTKK alapvető feladata"* pontosabban Az ÜTKK PK alapvető feladata-i közül kimaradt az ÜTKK mindenoldalú biztosításának megszervezése és végrehajtása. A hadijáték során ez kiemelten kezelt téma volt, ennek jelentőségét nem lehet alábecsülni.

- A II. (Az ÜTKK csoportosítása, telepítése, áttelepítése) pontban olyan fogalmak szerepelnek, mint *"Működési körlet"*, *"Kiráki körlet"*. Az ÜTKK települési vázlatán (Utasítás 1.sz. melléklete) külön szerepel az ÜTKK parancsnokság és külön vannak feltüntetve a KÁ-ok. Azt gondolom, hogy itt félreértés van abban a tekintetben, hogy az ÜTKK parancsnokságnak külön körletet kell berendezni.

- A II./2. pontban: *"A működési körlet szemrevételezése"* feladatait célszerű lenne kiegészíteni azzal, hogy a szemrevételezést az ÜTKK PK által kijelölt csoport a KÁ-on települt VKP-al együttműködésben hajtsa

vége. Az első szállítmány beérkezése előtt 24 órával települ a VKP! (Lásd fentebb szakmai egyetértés a KSZFI-al!)

– A II./3. pont 1. bekezdése szerint: "az egyes szervezeti elemek (parancsnokság, KÁ-ok) települési helyét az előjárói intézkedés határozza meg." Továbbá: a II./3. pont 5. bekezdése szerint: "Az ÜTKK vagy egyes elemei áttelepítése kizárólag az előjáró intézkedésére, az általa meghatározott módon történhet."

Ez a megfogalmazás is félreértésre adhat alkalmat, mert az ÜTKK kijelölésének, működésének alapfeltétele a megfelelő vasútüzemi helyzet. Nem elegendő itt általában az "előjáró"-ra hivatkozni! Az ÜTKK megalakításáig és az átalárendelésig terjedő időszakban a szakmai és a szolgálati előjáró egyaránt a MH ÜSZF-ség, amelynek nincs kompetenciája a fentiekre vonatkozóan. Az áttelepítést, annak lehetőségét és szükségességét vizsgálva is több ok jöhet számításba. Az egyik legfontosabb ok, körülmény az ÜTKK veszélyeztetése vagy az ÜTKK-re (részeire) mért csapás. Ismételten hivatkoznék az Utasításnak a polgári közlekedési szervekkel való szakmai szempontból történő egyeztetés szükségességére, mert a vasúti helyreállító alakulatok a minősített időszakokban már működnek és amelyeket az ATKK, ÜTKK-ekhez rendeltlen biztosítja a MÁV. Az ÜTKK, illetve részeinek áttelepülését (mentését) ugyanolyan részletességgel kell megtervezni, mint a megalakítást. Ez a feladat analóg valamely AT-i elem tartalékkörletbe történő áttelepülésének megtervezésével, megszervezésével és végrehajtásával. A működési utasításban ez a feladat nem szerepel, célszerűnek találok kidolgozni és a feladatrendszerbe beépíteni.

– A III. (A szakanyagok kezelésének szabályai) pont alapvetően megfelelően szabályozza a feladatokat, de azokat pontosítani, kiegészíteni szükséges a TA-ok, KÁ-ok helyét, szerepét illetően. A TÁ-ról nem történik hajtóanyag kiadás. Az elkészítendő és vezetendő okmányokat tételesen kell felsorolni a kitöltési utasítással együtt. Nem célszerű úgy fogalmazni, hogy "Több azonos tartalmú (bevételi vagy kiadási) okmányról a nyilvántartáson történő átvezetéshez összesítő-k készíthetők." Az utasítás nem tartalmazhat vagylagos (megengedő) megfogalmazást, mert azt adott esetben nem lehet számonkérni.

– A IV. (Mindenoldalú biztosítás) pont az őrzés-, a tűzvédelem és az anyagi-technikai biztosítás megszervezését tartalmazza. Célszerű len-

ne az Anyagi-technikai biztosítás Szakutasítás (tervezet) (2) szerint átdolgozni, kiegészítve az ÜTKK-re vonatkozó sajátosságokkal.

(2) XII. Fejezet: Az anyagi-technikai biztosító szervezetek tevékenységének mindenoldalú biztosítása 1., 2. bekezdés:

"Az anyagi-technikai biztosító szervezetek mindenoldalú biztosítása a harcbiztosításból és anyagi-technikai biztosításból áll.

Az anyagi-technikai biztosító szervezetek harcbiztosítása magába foglalja: az anyagi-technikai felderítés keretében végrehajtott felderítést; a tömegpusztító fegyverek elleni védelmet; a rádióelektronikai védelmet; az állcázást; a műszaki biztosítást; a vegyvédelmi biztosítást és a fedező biztosítást."

A mindenoldalú biztosítás megszervezéséhez a központilag kiadott vonatkozó intézkedéseket is célszerű figyelembe venni.

Ennek megfelelően véleményem szerint a MIOB megszervezése, végrehajtása rendszabályai az ÜTKK PK szempontjából egy sor üzemanyag-, közlekedési szolgálatfőnökségi, MH ATFCSF-ség tervező osztály által előzetesen végrehajtandó, a MÁV-val, a helyi közigazgatási szervekkel egyeztetett és az aktuális (valós) helyzettel való összevetésén, pontosításán alapul.

A MH ATFCSF-ség tervező osztálya méri fel, tervezi meg, jelöli ki a KSZF-ség által tervezett ATKK-ek, ÜTKK-ek körzetében a MIOB-ra alkalmas és igénybevehető polgári és katonai objektumokat. A konkrét feladatra, az ATKK, ÜTKK megalakítására kiadott intézkedésben - annak mellékleteként - legyen tételesen felsorolva ezen objektumok, szervek megnevezése, címe, telefonszáma, kapacitása, a vasútállomás helyszínrajza, az összekötő neve. Az ATKK, ÜTKK PK a helyszínre érkezéskor a VKP-al együtt, az intézkedés melléklete szerint pontosítsa a helyzetet és szervezze meg a MIOB feladatait. Ezzel elkerülhető az a hadijátékon is többször felmerült probléma, hogy egy 100-150 km-es vonalhosszon települő ATKK-, ÜTKK-en belül gépjárművel akarják megszervezni a személyi állomány meleg élelemmel történő ellátását. De ugyanez a probléma merül fel akkor is, amikor az ÜTKK működési utasítása szerint a kettős KÁ-on a tűzoltóraj alkalmazását 50-50%-os megoszlásban tervezik.

Ez a megoszlás a személyi állomány esetében még elképzelhető, de az eszközök, különösen azok hatékony alkalmazását tekintve már aggasztó. De más vonatkozásban is szükséges ezen előzetes felmérés és az intézkedés mellékletekénti kiadása. A helyi lehetőségeket figyelembe véve célszerű a saját erő- és eszközelosztást elvégezni. Mint korábban utaltam rá, a vasúti helyreállító szerveket az ATKK, ÜTKK-hez rendeltetesen biztosítja a MÁV. Ugyanígy célszerű a polgári stacionér szerveket figyelembe venni, ezekhez képest kell az ATKK, ÜTKK biztosító, kiszolgáló erőit, eszközeit csoportosítani.

- Az V. (Vezetés) pontban arra a változatra van kidolgozva a vezetés rendje, amikor nem kerül átalárendelésre az ÜTKK- a THDS ATF-ségnek. Célszerűnek találok kidolgozni arra az időszakra is, amikor átalárendelésre kerül az ÜTKK. Továbbá szükségesnek tartom újból áttekinteni az összeköttetés rendjét, mert az Utasítás csak az ÜTKK- és az ÜEK közötti rádióforgalmi kapcsolatot tartalmazza a belső híradó összeköttetésen kívül. Ki szervezi meg és biztosítja az ÜTKK és a THDS, valamint az ellátandó csapatok közötti összeköttetést és milyen híradórendszerben?

Az ÜTKK PK Munkajegyével kapcsolatos főbb észrevételek:

A Munkajegy szerkezete és tartalma megfelel az ÜTKK megalakításával kapcsolatos végrehajtandó feladatok rendjének és sorrendjének.

A Munkajegy főbb részei :

- 1./ Az ÜTKK rendeltetése, tevékenysége és annak folyamata.
- 2./ Az ÜTKK szervezeti felépítése.
- 3./ A feladatok végrehajtásának időrendje.
- 4./ Harcérték kimutatás az ÜTKK személyi állományáról.
- 5./ Kimutatás az ÜTKK részére biztosított hadinormás anyagokról.
- 6./ Harcérték kimutatás a szállítmánykísérő őrségek állományáról és technikai eszközeiről.

- 7./ Málházási terv.
- 8./ Erő- eszköz számvetés a málházáshoz.
- 9./ Szállítmány berakási terv.
- 10./Kimutatás a lapok cseréjéről.

A II. mozzanat oktatási kérdései közül az **ÜEK Operatív Csoport Parancsnok jelentése** során az alábbiak kiemelését tartom szükségesnek:

A jelentés tartalma:

1./ A MH ÜEK és alárendeltjeinek helyzete:

– magasabb készenléti fokozatok elrendelése, rendszabályok bevezetése a MH ÜEK-nál és az ÜZAR-aknál, a hadiszervezetre történő áttérés feladatai;

– a mozgósítási készenlét és az alkalmazási készenlét eléréséig végrehajtott feladatok.

2./ az "M" utalványon tárolt anyagok kiadása.

3./ Az "M" összekovácsoló kiképzések és az őszi rendszergyakorlat kiképzési feladatainak megtervezése:

- "M" készenlétiig,
- alkalmazási készenlét eléréséig,
- alkalmazási készenlét elérése utáni időszakban.

4./ a központi készletek széttelepítésének megtervezése.

5./ Végül - a hadijáték céljának és az előljáró intézkedésének megfelelően - a megoldásra váró problémákat jelentette az ÜEK OP.CSOP.PK. Ezek között az ÜZAR-ak mozgósítása, a keretátadások végrehajtása, a technikai eszköz-ellátottság, az anyagátvételek biztosítása és az állomány ellátásának biztosítása szerepeltek. A felvetett prob-

lémák egy része speciálisan egy szolgálati ágra vonatkoznak, ezért tekintsen el a Tisztelt Olvasó ezek taglalásától. A MIOB kérdéseire, a MÁV-val történő együttműködés kérdéseire, amelyek az ÜTKK-el kapcsolatosan is felmerültek, a hadijáték további menetében kaptunk választ.

A jelentés után kialakult konzultáció keretében tisztázásra, vizsgálatra került néhány kérdés - a felkészülést előkészítendő az együttműködési foglalkozásra -, **amely nagy mértékben hozzájárult a hadijáték ezen mozzanatának eredményességéhez:**

- Az ÜTKK szervezeti eleme az ÜEK-nek.
- Hogyan van megszervezve az alakulatok beérkeztetése és kiszolgálás az ÜZAR-okban?
- Hány napi tevékenységet biztosítanak a széttelepített készletek?
- Az ÜEK-hoz és alárendeltjeihez bevonuló személyi állomány ellátása, mindenoldalú biztosítása.
- Az ÜTKK, FÜTKK szolgálati és szakmai alárendeltségi viszonya a THDS ATF-ségnek történő átalárendelés előtti és utáni időszakban.

A hadijátékon valós feladatként végrehajtott ÜTKK parancsnokság - egyben KÁ - szemrevételezése főbb tapasztalatai:

Az előzőekben már többször hivatkoztam a VKP szerepére. Sajnos az ócsai MÁV állomáson végrehajtott szemrevételezésen nem volt közlekedési szakember, így - megítélésem szerint formálissá vált a szemrevételezés. Olyan helyzet alakult ki, hogy tulajdonképpen az állomásfőnök "kérdézet rá" a lényegre, nevezetesen: az állomási vágányhossza, ezen belül a szerelvények megosztási lehetősége és szükségessége, az utasforgalmi- és az ÜTKK szempontjából fontos vasútiüzemi kérdésekre.

A mintegy 25 percig tartó, az állomásfőnökkel történő beszélgetés alapján ismételten beigazolódtott, hogy a szemrevételezést meg kell tervezni, anélkül csak egy rossz improvizáció sikeredik. Ennek hatására a MH ÜSZF intézkedett - összhangban a hadijáték oktatási kérdéseinek céljaival -, hogy az ÜTKK PK készítse el a szemrevételezési tervet, fogalmazza meg azokat a legfontosabb teendőket, amelyek a szemrevéte-

lezés általános feladatain túlmenően sajátosságként jelentkeznek. Különös tekintettel a mindenoldalú biztosítás, a helyi katonai és polgári objektumok igénybevételének lehetőségeire és szükségességére.

Az ÜTKK alkalmazása szükségességét az ellátást illetően - a tervezett üzemanyag felhasználást figyelembevéve - a rendelkezésemre álló nagybani számvetés és a hadművelet 4. napjára a 13. g.hdt-nek kidolgozott számvetés alapján nem volt reális lehetőség a hadijáték keretei között elemezni. Ezt a feladatot a THDS valamennyi csapatcsoportosítására és feladatára kiterjedő modellezés keretében - hasonló beállítást figyelembevéve - későbbi időszakban tervezem végrehajtani.

Számomra a hadijáték legizgalmasabb része a február 18-án megtartott **együttműködési foglalkozás** volt, amely a felmerült és megoldásra váró problémák hatására konferenciává alakult át. **Igazi műhelymunka** alakult ki, ahol az eddigiek során felmerült és a hadijáték során elérendő célokkal összhangban alapkérdések tisztázására, a feladatok pontosítására, illetve új feladatok meghatározására került sor. A MH mb. KSZF és a MH KSZFI, továbbá a MÁV Vezérigazgatóság képviselőjétől tájékoztatást kaptunk a honvédelmi igények biztosításában résztvevő polgári közlekedési szervek és a MH állományába szervezett katonai közlekedési szervek közötti együttműködési rendszerről - a hadműveleti felvétel, a központi készletek széttelepítése, a védelmi hadművelet megvívása és a THDS ellencsapása - időszakai szerinti sajátosságok tükrében.

Ezt követően az ellátó központok parancsnokai és az ATKK PK jelentették a hadijáték során felmerült problémákat, tették fel kérdéseiket. **Csak izelítőül néhány ezek közül:**

- Előírja-e valamilyen vasútbiztonsági előírás, hogy csak homogén hajtóanyag tárolható egy KÁ/TÁ-on?
- Van-e elegendő ún. "fehérárú" szállítására alkalmas steril vasúti kocsi?
- Hány vonóeszközt tud a MÁV biztosítani egy ATKK/ÜTKK-ben?
- Mi indokolja a béke vezetési rend megőrzését hadműveleti viszonyok között, miért nincs alárendelve az ATKK PK-nak a vaúti közle-

kedési szerv, miért nincs operatív csoport a közlekedési szervektől a LEK parancsnokságon?

- Mennyi idő alatt tudja a MÁV rendelkezésre bocsátani a vasúti gördülőanyagot, a vasúti rakszereket és a konténereket?

- Milyen szervezettel rendelkezik a MÁV a mentés és helyreállítás végrehajtására és az hogyan működik?

- Mi a szerepe a THDS ATF-ségnek, illetve az ATKK parancsnokságnak az ATTK-ben összeállítandó és a KÁ-ra kiállítandó anyagok /szerelvények vonatkozásában?

- Hogyan történik a vételezés a KÁ-ról, ki biztosítja a rakodóerőket, -eszközöket, milyen követelmények alapján kell megszervezni a KÁ-on belüli forgalmat?

- Végül - és visszatérően - az ATKK mindenoldalú biztosításának megszervezésével és végrehajtásával kapcsolatos kérdések hangzottak el.

A doktrinális változás következtében számos más, többretegű és megoldásra váró feladat jelentkezett az ATKK-en kívül is. Az ATKK az anyagi biztosítás rendszerében funkcióját illetően nem új elem, ez tulajdonképpen vasútra telepített ellátó dandár-részleg. Az ATKK megalakításával, működtetésével, a szolgálati- és szakmai alárendeltséggel, a vezetéssel, az együttműködéssel, a MIOB-al kapcsolatban felmerült aggályok megítélésem szerint nem írhatóak egyedül az ATKK számlájára. Ennek fényében - ha tetszik ellenfényében - került tapintható közelségbe a szakma, a MH, a NG, a polgári- és a katonai közigazgatás (igazgatás) korábbi időszakban is sérülékeny, labilis rendszerének, egymáshoz való viszonyának átfogó problémarendszere. A valamennyiünk előtt ismert törvényi szabályozás hiánya, elégtelensége természetesen gátló körülményként jelentkezik. Azonban van egy sor olyan kérdés, amely az egységes értelmezéssel, a feladatok pontosabb meghatározásával, a hatáskör és illetékesség megjelölésével még most tisztázhatók.

A konferenciává módosult együttműködési foglalkozáson, miután alapkérdésekben merültek fel **egymásnak ellentmondó nézetek**, szükségessé vált ezek tisztázása. **Erre reagálva az MH Anyagi-Technikai főcso-**

portfőnök-helyettes elosztott bizonyos tévhitet - vagy törekvéseket - a gépesített hadtest ellátásért való felelőssége, illetve az ATKK és a THDS ATF-ség alárendeltségi viszonya tekintetében. Ez döntő jelentőségű volt a hadijáték további menetét illetően.

Részleteiben:

Az ATKK vezetését az ATFCSF-ség, az átalárendelést követően a THDS ATF-ség végzi. A kiszállított anyagok vonatkozásában az ellátó központoknak nincs további feladatuk. Az ellátó központok a továbbiakban a következő hadművelethez szükséges szerelvények, illetve pótlás céljából a következő szállítmány összeállítását végzik.

Az ATKK raktárként működik, a TÁ-on (-okon) olyan összetételű irányszállítmányokat kell összeállítani és eljuttatni a KÁ-ra (-okra), amely a THDS által kerül meghatározásra és a másnapi (következő) feladatok szükségleteit tartalmazza. Tehát az ATKK-ból történő vételezés nem a folyamatban lévő szükségletek kielégítését kell, hogy biztosítsa, hanem a következő feladat érdekében, egyszersmind a hadtest raktári készleteinek újbóli megalakítása érdekében kerül végrehajtásra. A hadtest felelőssége az alárendeltek ellátását illetően nem változott.

Az ATKK folyamatos üzemű raktár, az állománytáblájában rögzített rakodóerőkkel, -eszközökkel és a szakanyagokat tartalmazó szerelvényekkel az ATKK-ba érkező - azok kirakásáig az ATKK- állományába vezényelt - erőkkel, eszközökkel hajtják végre feladataikat, együttműködve a vételezésre érkező szállítóoszlopok állományával. Az ATKK-ból az elsőlépcső dandárok védelmi körzetében kijelölt KÁ-ra kikülönített irányszállítmány (-ok) fogadását és kirakását annak a dandárnak kell megszerveznie és végrehajtania saját eszközeivel, amely érdekében az összeállításra került.

Az ATKK mindenoldalú biztosítási feladatai közül célszerű az élelmezési-, elhelyezési-, egészségügyi biztosítást a megalakítás előtt, - már békében megtervezni - összhangban a várható alkalmazási irányokban történő vasúti vonalszakaszok kijelölésével. Az ATKK megalakításakor a békében kidolgozott ellátási-utaltsági rendnek megfelelően az ATKK PK, illetve a szállítmányparancsnok pontosítja a részére kijelölt katonai, polgári objektumok és azok szolgáltatásai igénybevételének lehetőségeit. A THDS ATF-ség átalárendelésekor már ezzel a háttérrel, biztosítási

renddel kapja meg az ATKK-et. Ezt kell kiegészíteni, erre kell ráépíteni a - az ATKK szervezetszerű erőivel, eszközeivel nem végrehajtható- mindenoldalú biztosítás többi elemét.

A hadijáték csúcspontja a február 19-én megtartott és a THDS ATF-ség által vezetett együttműködési foglalkozás volt.

A foglalkozás tárgya : a védelmi hadművelet 4. napi anyagi biztosítási feladatainak megszervezése, különös tekintettel az ATKK helyére, szerepére; az ATKK-ból történő vételezés végrehajtása, az ATKK működési rendje, kapcsolatai; a ku.kom.z. feladatai és a szállító oszlopok forgalomszabályozásának végrehajtása.

Terjedelmi okok miatt összegezéseként az együttműködés minőségében új felfogását és követendő gyakorlatát szeretném kiemelni - az egyébként minden tekintetben tartalmas foglalkozásból. Ennek kapcsán ismételtén Dobó Péter vezérőrnagy úrra hivatkozom, aki így fogalmazott: *Az előjáró által szervezett és az eddigiek során az összefegyvernemi parancsnokok privilégiumaként kezelt együttműködésnek sajátos módon, az anyagi-technikai biztosítás feladatai megszervezése és azok végrehajtása során is kell érvényesülni, az döntő mértékben hatással van feladataink minőségi végrehajtására.* Talán annyit tennék ehhez, hogy az együttműködést annak (is) kell kezdeményeznie, aki feladatot kapott.